

SĂPTĂMÂNA PATIMILOR

EDIȚIE SPECIALĂ A PAROHIEI „ȘERBAN VODĂ”
Anul 2 Nr. 1 (7) - 5 aprilie 2015

DENIA SFINTEI ȘI MARII LUNI

Deniile se săvârșesc începând cu seara Floriilor, până în Vinerea Mare, când se cântă Prohodul Domnului. Cuvântul „denie” vine de la slavonescul „vdenie” și înseamnă priveghere sau slujbă nocturnă.

Deniile se săvârșesc numai în două săptămâni din timpul unui an bisericesc și anume: în săptămâna a cincea și a șaptea din Postul Sfințelor Paști. S-a păstrat denumirea de Denie pentru Utreniile din Săptămâna Patimilor, pentru că ele se săvârșesc seara, potrivit troparului: „Iată, Mirele vine în miezul nopții...”.

Chiar dacă Denia este o Priveghere, ea diferă de ceea ce Tipicul indică prin Priveghere. Denia este doar Utrenia simplă a zilelor de rând, în vreme ce Privegherea presupune Utrenia unită cu Vecernia și Litia. Dar și ca Utrenie simplă, Denia nu se aseamănă cu Utrenia din zilele de rând, pentru că ea cuprinde cântări și rugăciuni specifice doar perioadei Sfințelor Paști (troparul „Iată, Mirele vine...”, luminândă „Cămară Ta, Mântuitorule”, troparul „Când slăviți ucenici...”).

Cele mai importante denii sunt cele de joi și vineri seara, cunoscute și sub denumirile de Denia mică și Denia mare. Cea de joi seară are ca elemente specifice, citirea celor 12 Evanghelii ale patimilor și scoaterea Sfintei Cruci în mijlocul bisericii. Cea de vineri seara se deosebește de celelalte denii prin Cântarea Prohodului, și înconjurarea bisericii cu Sfântul Epitaf (cusătură sau pictură de mare frumusețe care reprezintă scena punerii în mormânt).

Specificul Săptămânii Patimilor, slujbe și rânduieli

Luni, marți și miercuri se oficiază Liturghia darurilor mai înainte sfințite. În Joia Mare se oficiază Liturghia Sfântului Vasile Cel Mare unită cu Vecernia. Joia Patimilor este ziua în care, pe lângă Sfântul Agneț, care se folosește la Sfânta Liturghie, se mai scoate încă un agneț, care se sfințește odată cu celălalt, fără să se rostească de două ori rugă-

DENII ȘI ALTE SLUJBE DIN SĂPTĂMÂNA MARE

Deniile din Săptămâna Patimilor sunt unele dintre cele mai profunde, frumoase și înălțătoare slujbe creștine.

ciunile epiclezei și fără să se binecuvânteze fiecare separat. Sunt așezate pe același disc și împreună sunt aduse pe Sfânta Masă la Vohodul mare. Al doilea Agneț este păstrat până în Marțea Luminată când este uscat și sfărâmat după o rânduială specială. După ce a fost sfărâmat, este pus într-un chivot pe Sfânta Masă din Altar. Din acest Agneț, preotul împărtășește în cursul întregului an, pe cei care din motive bine întemeiate nu pot ajunge la biserică. Tot din acest Agneț sunt împărtășiți și pruncii nou botezați.

În unele mănăstiri, în Joia Patimilor are loc ritualul spălării picioarelor, care amintește de gestul de smerenie făcut de Hristos înainte de Cina cea de Taină - spală picioarele ucenicilor. În mănăstiri, starețul este cel care spală picioarele monahilor.

Vinerea Mare este o zi aliturgică, nu se săvârșește Sfânta Liturghie. În dimineața acestei zile, se scoate Epitaful din Sfântul Altar și se așază pe o masă în mijlocul bisericii. Această Masă are în față Sfânta Cruce scoasă din Joia Mare. Seara se oficiază slujba Prohodului Domnului, în timpul căreia se înconjoară biserică cu Sfântul Epitaf (o pânză care

reprezintă scena punerii în mormânt a Mântuitorului). După această procesiune, preoții vor așeza Epitaful pe Sfânta Masă din Altar, unde va rămâne până în miercură din ajunul Înălțării Domnului.

Deniile nu sunt doar slujbe de dimineață săvârșite seara, până târziu în noapte, ci scopul lor principal este, ca prin rugăciune și cântare, prin citirea Sfintei Scripturi și meditație, prin pocăință și post, să alungăm din suflet întunericul păcatelor și să ne umplem de lumina cea tainică și nevăzută a prezenței iubitoare a lui Hristos în noi.

Deniile sunt slujbe pregătitoare, rolul lor fiind de a purifica. Ele primenesc sufletul prin curățare interioară, reculegere și concentrare în rugăciune, pentru a putea trăi deplin și profund taina și bucuria Învierii Domnului nostru Iisus Hristos.

De aceea să ne străduim să participăm la ele, cu familia noastră, cu copii ce vor învăța și ei cum să petreacă timpul Postului Mare și mai ales cea mai scumpă săptămână a creștinilor. Să postim cu osebie în acest răstimp, să ne curățăm casa sufletului prin spovedanie, și astfel să ne împărtășim în noaptea de Paști. ❖

În Sfânta și Marea Luni facem pomenire de fericitul Iosif cel preafrumos și de smochinul care s-a uscat din cuvântul Domnului.

O dată cu Duminica Floriilor, cele patruzeci de zile ale Postului Mare au luat sfârșit.

Începem din seara Floriilor o nouă săptămână de post, de rugăciune și reculegere sufletească. Este Marea Săptămână a Sfințelor, Înfricoșătoarelor și Mântuitoarelor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos. Timpul acesta este cel mai prețios din tot cursul anului și de aceea fiecareia dintre zilele acestei săptămâni încă din vechime i s-a dat numele de „mare și sfântă“. Și, cu adevărat, zilele acestea sunt mari, pentru măreția lucrurilor ce s-au săvârșit într-însele.

Începând din seara aceasta (Duminica Floriilor seara), Bunul nostru Mântuitor ne cheamă să-L petrecem cu toții pe ultimul Său drum, pe drumul dragostei, pe drumul suferințelor, pe drumul Crucii, al sângelui și al mântuirii neamului omenesc.

Luni, în Săptămâna Sfințelor Pătimitori ale Domnului nostru Iisus Hristos, Biserica ne aduce aminte de fericitul Iosif cel frumos, cel frumos la trup și la suflet. Este vorba de Patriarhul Iosif.

Iosif cel preafrumos este luat ca preînchipuire a Domnului. Iosif a fost un fiu mai mic al patriarhului Iacov, născut din Rahila. Invidiat de frații săi din pricina unor visuri, a fost ascuns mai întâi într-o groapă. Tatăl lui este înșelat de fiii lui printr-o haină muiată în sânge, spunându-i-se că Iosif a fost răpit și a fost mâncat de fiare sălbatice. Apoi el a fost vândut ismailiților cu treizeci de arginți, iar aceștia la rândul lor îl vând lui Putifar, mai-marele eunucilor faraonului Egiptului.

Pentru că stăpâna lui (soția lui Putifar) s-a mâniat pe el din pricina curățeniei tânărului, că n-a voit să săvârșească nelegiuirea împreună cu ea, a fugit lăsând în mâna ei haina sa. Ea l-a grăit de rău stăpânului său, așa că Iosif a primit temniță grea și lanțuri. Apoi, în urma tălmăcirii unor visuri, a fost scos din închisoare, înfățișat faraonului și a fost pus domn peste tot Egiptul. Cu prilejul împărțirii grâului a fost recunoscut iarăși de frații săi. Trăind într-un chip minunat toată viața lui, a murit în Egipt și s-a arătat ca un om plin de înțelepciune, pe lângă alte fapte bune ale sale.

Iosif este preînchipuirea lui Hristos.

Și Hristos a fost urât de iudeii cei de același neam cu El, a fost vândut de ucenicul Lui cu treizeci de arginți, a fost închis într-o groapă întunecoasă, în mormânt. Sculându-Se de acolo prin El însuși împărătește peste Egipt, adică peste tot păcatul, îl învinge cu putere, conduce toată lumea și ca un iubitor de oameni ne răscumpără prin darea hranei celei de taină, dându-Se pe El însuși pentru noi și ne hrănește cu pâinea cerească, cu trupul Lui cel purtător de viață.

Tot în această zi de Luni binecuvântată, pomenim și o minune pe care a făcut-o Domnul Hristos, o minune spre înțelepțirea credincioșilor, pentru că negăsind smochine într-un smochin neroditor, l-a blestemat să se usuce și s-a uscat.

Smochinul cel neroditor era simbolul templului evreiesc care nu putea mântui pe om. El nu avea decât frunze, adică podoabe exterioare, iar nu duh dătător de viață. De aceea l-a lepădat Iisus și l-a condamnat să se usuce, pentru ca în tulpină să altoiască temelgia Bisericii Creștine.

Smochinul cel blestemat era încă chipul pomului din rai care a înșelat prin fructele sale pe Adam. Deci, precum prin pom și prin lemn a intrat păcatul în lume, așa prin pom și prin lemn a fost blestemat păcatul; căci păcatul este asemănat de Sfinții Părinți cu o smochină. Precum aceasta este lipicioasă și ispititoare la mâncare, iar la urmă lasă un gust amar, tot așa este și păcatul. La început pare lipicios și dulce, iar la urmă foarte amar și ucigător de suflet.

Smochinul mai este încă și chipul

omului căzut în păcate trupești, a omului care își ascunde păcatele sale și nu vrea să le arate preotului la spovedanie. Încă din rai, smochinul a ajutat la căderea lui Adam; căci după ce a mâncat și el și femeia lui, văzând că sunt goi, smochinul le-a împrumutat

frunzele sale mari, ca să-și acopere goliciunea trupului lor, după cum zice Moise: „Atunci amândurora li s-au deschis ochii și au cunoscut că erau goi; și au cusut frunze de smochin...” (Facere 3,7)

Blestemând smochinul, Iisus a blestemat prin el toate păcatele trupești, urâta și preaîntinata desfrânare, care încolțind încă din rai în trupul omului, a ajuns să stăpânească toată lumea, să robească pe cei mai tineri, să strice casele celor căsătoriți, să piardă cele mai multe suflete omenești.

Smochinul cel neroditor a fost blestemat și uscat apoi din pricina trufiei sale. Copacul fără roade este icoana omului mândru. El nu are decât frunze. El nu are decât umbră. El nu-și pleacă crengile la pământ, ca și copacul plin de fructe. El se ridică spre cer, ca plopul care are numai frunze. Omul mândru este urât și lui Dumnezeu și oamenilor. El nu se pleacă celui de jos. El nu mângâie pe cel căzut, căci nu se poate pleca la pământ. El nu hrănește cu nimic pe cel flămând, căci se îngreșoază de dânsul. Omul mândru nu se poate mântui, de nu se va smeri.

Istoria smochinului a fost așezată aici pentru a ne îndemna la umilință, după cum istoria lui Iosif a fost așezată pentru a ne înfățișa pe Hristos. ❖

Diacon Cristian Filiuță

SFÂNTA ȘI MAREȚA LUNI

Poruncile privitoare la îndatoririle credincioșilor față de Biserica se numesc porunci bisericești.

Ele sunt în număr de nouă, iar creștinii sunt datori să le îndeplinească:

1. Să ascultăm cu evlavie Sfânta Liturghie în fiecare Duminică și sărbătoare.

2. Să ținem toate posturile de peste an.

3. Să cinștim fețele bisericești.

4. Să ne spovedim și să ne împărtășim în fiecare din cele patru posturi mari de peste an, ori, dacă în fiecare post nu putem, cel puțin odată pe an, în Postul Paștilor.

5. Să ne rugăm pentru cei ce stau în fruntea țării.

6. Să ținem posturile pe care le-ar orându-i episcopul sau mitropolitul locului în vreme de primejdii, de molime sau alte necazuri.

7. Să nu citim cărți eretice sau ale sectarilor.

8. Să nu înștrăinăm, nici să folosim, spre scopuri străine, lucrurile bisericești sau averea Bisericii.

9. Să nu facem nunți și ospete, sau alte petreceri, în timpul posturilor.

Cea dintâi poruncă bisericească este aceea de a asculta cu evlavie Sfânta Liturghie în fiecare duminică și sărbătoare.

Această poruncă tâlcuiește porunca a patra dumnezeiască (din cele zece porunci din Decalog), arătând felul în care sunt datori creștinii să prăznuiască zilele de sărbătoare. Ea cere creștinului să se roage lui Dumnezeu, precum spune Sfântul Apostol Pavel: „Rugați-vă neîncetat” (I Tes. 5,17), fiindcă rugăciunea este mijlocul cel mai potrivit de a înfățișa înaintea lui Dumnezeu gândurile și simțămintele religioase, de a-I mulțumi pentru binefacerile primite și a-I cere ajutorul pentru diferitele trebuințe cinstite ale vieții. Rugăciunea să fie făcută cu înfrângerea inimii și cu smerenie, căci „Inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi” (Ps. 50, 18). Fără smerenie nu este cu putință adevărata credință creștină, iar fără credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu.

Porunca aceasta îl îndatorează pe creștin la rugăciune zilnică, iar în zilele de sărbătoare, să ia parte la sfintele

slujbe rânduite de Sfânta noastră Biserică Ortodoxă.

Prin Taina Euharistiei, care este rostul fiecărei Liturghii, trăiește și se consolidează Biserica, până la a deveni un singur trup: Trupul lui Hristos. Sfântul Ioan de Kronstadt, cel pentru care viața fără Sfânta Liturghie nu putea fi concepută, ne-a lăsat multe pagini despre darul lui Hristos care este Sfânta Liturghie și despre folosul pe care fiecare creștin îl are din prezența sa la această sfântă slujbă: „Cât de aducătoare de bucurie și cât de însuflețitoare este convingerea că toți creștinii

ortodocși alcătuiesc, duhovnicește, o singură Împărăție a lui Dumnezeu, un singur trup, un singur duh, o singură viață, cu o mulțime de ciorchini, iar peste toți împărățește Dumnezeu întru Hristos Iisus și în toate viază Duhul lui Dumnezeu. Minunată este dumnezeiasca Liturghie prin dragostea uriașă cu care adună laolaltă lumea întreagă! Pământul și cerul!”

„Îmbrăcându-mă întru Hristos cu credință și făcându-mă părtaș Sfintelor Taine, mi se deschide mintea și mă simt puternic ca o stâncă” scria Sfântul Ioan de Kronstadt. ❖

Sfântul Ioan Gură de Aur Dar și Har în Taina Împărtășaniei

„Gândește-te, omule, de ce jertfă ai să te atingi și de ce masă ai să te apropii. Adu-ți aminte că, deși ești pământ și cenușă, te împărtășești cu trupul și Sângele lui Hristos.”

„...și de fiecare dată când ne împărtășim mâncând Trupul și Sângele Său...”

„Cine ne asigură că semnul semnelor s-a împlinit? Că Dumnezeu este acolo? Că Iisus Hristos este prezent pe altar, de când au fost pronunțate cuvintele de sfințire? Că în loc de pâine, este Trupul sfințit al Mântuitorului? Iar că în loc de vin este Sângele Legii celei noi? Că în momentul sfințirii o minune transformă, schimbă pâinea în Trup și vinul în Sânge, în așa fel încât neavând nici pâine nici vin, Iisus Hristos singur este acolo. Iisus Hristos cu totul întreg, Trupul Lui, Sângele Lui, Sufletul Lui, dumnezeirea Sa. Cine ne afirmă aceste lucruri? Cine ne vine garant? Cine ne dă siguranță absolută?

Dumnezeu Însuși.

Privitor la eficacitatea cuvântului lui Dumnezeu cine va îndrăzni să-i pună lui limite? Au existat ele când El făcea să iasă universul din neființă? Cine a zis: Acesta este trupul meu? Este un om? Este preotul pe care noi îl avem sub ochi? Ferească Dumnezeu! Căci precum atunci acel glas «Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul» de atunci toate se produc, toate la timpul lor chiar natura noastră de atunci se creează; chiar acest glas auzit în Biserică și la o singură masă, de atunci în fiecare zi și până la a doua venire a Lui face aceeași jertfă perfectă.

Dumnezeu singur acționează, Dumnezeu singur vorbește, singur lucrează această minune, cea mai mare din toate minunile Sale, încoronarea, consumarea tuturor faptelor Sale, marea și divină realitate pe care Legea veche n-o cuprindea decât în închipuiri.” ❖

Lumina Sfintelor Scripturi

NOI CE-AM FI FĂCUT?

SFÂNȚA ȘI MAREEA LĂNI

„Întâmplarea a făcut ca un copilăș să fie adus, pentru prima dată la biserică, tocmai în joia sfințelor pătimiri. A stat de mânuța mamei și a auzit glasul Evangheliei: pământurile, biciuirea, scuipările, piroanele, sulita și Crucea, toate așa cum le-a îndurat Domnul. Sfârșindu-se slujba, toată lumea se îndrepta spre casă. Doar pruncului nu-i venea să plece, stând cu ochii ațintiți la Hristosul pironit pe lemn. «Mamă, dar de ce plecăm, căci El a murit ÎN LOCUL NOSTRU? De ce nu Îl ajutăm să(-l) fie bine? Noi plecăm și Îl lăsăm aici, singur și răstignit, în mijlocul Bisericii?»”.

În teologie, în predici, în textul cântărilor Sfintei Biserici folosim, de foarte multe ori, termenul de „răscumpărare” – „Răscumpăratu-ne-ai pe noi cu scump Sângele Tău, Hristoase Dumnezeule”. Din păcate, folosim acest termen, de „răscumpărare”, din ce în ce mai des cu valențe filosofice, teoretice și scolastice. În esență, așa cum și-a dat singur seama pruncul din povestire, nu vorbim despre altceva decât despre moartea lui Hristos pentru noi.

Realitatea este că Hristos a murit pe Golgota și se jertfește nesângeros, în fiecare Sfântă Liturghie. El, „Om al durerii și al suferinței” (Isaia 53,3), și-a pus „viața răscumpărare pentru mulți” (Matei 20,28), neamul omenesc primind

posibilitatea mântuirii. El a murit și noi am înviat, așa cum cântă Biserica. Ce a făcut ca Hristos să moară în locul nostru? Răspunsul ni-l dă tot Sfânta Scriptură – „Atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, ca pe Fiul Cel Unul-Născut L-a dat” (Ioan 3,16).

Iubirea lui Hristos, ai cărei moștenitori suntem, este una jertfelnică: e dăruirea totală a sufletului, spre singurul folos al aproapelui – în care se descoperă chipul lui Dumnezeu. Teorie, am spune. Practic, câți dintre noi am putea, am avea curajul să murim în locul altuia? Ar fi o nebunie! Pentru că avem copii, familie, un viitor în față, vrem să mergem la nunțile nepoților, să apucăm bătrâneți liniștite. Să recunoaș-

tem! Cu toții ne gândim la noi și la ai noștri! Însă, printre noi se mai găsesc și „nebuni” care îl urmează pe Hristos întru totul.

Obaid Sardar Khokhar. Un tânăr pakistanez, creștin al Bisericii Siriene Iacobite unite cu Roma. Soț și tată al unei fetițe de trei ani și al unui îngeraș, care este pe drum. Ca și noi, om cu familie și griji, luând în considerare situația unei țări în care, de 50 de ani, războiul nu se mai sfârșește. Așa cum notează World Watch Monitor, preluat apoi și de către cotidianul Christian Post, în ziua de 15 martie 2015, toată familia a mers la biserica Sfântului Ioan din localitatea Yahou-nabad – Pakistanul de Nord. Liniștea Liturghiei a fost tulburată de apariția în ușa bisericii a unui bărbat jihadist „îmbrăcat” cu câteva kilograme de dinamită! Intenția era clară – să înainteze spre mijlocul bisericii și acolo să se detoneze! Nu ne putem da seama ce au simțit cu toții, cler și popor, văzând sfârșitul în ușa bisericii! În vâltoarea și în panica momentului, Obaid Sardar Khokhar l-a „îmbrățișat” pe soldat, reușind să îl trântască dincolo de ușa bisericii – acolo unde bomba a fost detonată... Khokhar a sfârșit Liturghia din acea duminică în Împărăția lui Dumnezeu.

Parcă ne rămân cuvintele în gât... Ce răscumpărare, ce mântuire, ce suflet pus pentru aproapele, când noi ne supărăm și vociferăm chiar și în biserică, atunci când cineva ne înghesuie, când stăm să luăm agheasmă, la praznicul Bobotezei! Repet: soț și tată, tânăr cu necazuri, fără multe școli, a înțeles că a fi creștin este să fii întru totul următor al lui Hristos. Nu știm la ce s-a gândit în acele clipe, putem doar presupune. Noi oare ce am fi făcut, dacă eram în acea biserică?

Păi, ar zice cineva, „noi, ce putem face? Ei sunt acolo, noi aici, fiecare cu lumea sa, nu sunt eu de vină că ei s-au născut în Pakistan...”

Într-o oarecare măsură, afirmația este valabilă. Însă, putem învăța ceva... de câte ori vom mai participa la dumnezeiasca Liturghie, să avem conștiința că acolo, pe Sfânta Masă nu este simbol, nici aducere aminte, ci Însuși Hristos care se jertfește pe Sine, pentru ca noi să avem șansa mântuirii! Rămâne o singură întrebare, a Mântuitorului Hristos, dar și a lui Khokhar din Pakistan: „Tu ai vrea să mori în locul Meu?”

Sursa: Nicolae Pintilie –

Tu ai vrea să mori în locul Meu?

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 5-12 APRILIE 2015

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Luni 6 aprilie	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Denie / Utrenia zilei de marți
Marti 7 aprilie	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Denie / Utrenia zilei de miercuri
Miercuri 8 aprilie	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Denie / Utrenia zilei de joi
Joi 9 aprilie	07 ³⁰ -09 ³⁰	Sfânta Liturghie
Vineri 10 aprilie	18 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Denia celor 12 Evanghelii / Utrenia zilei de vineri
	18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Scoaterea Sfântului Epitaf și trecerea pe sub Sfânta Masă
	20 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Denia Prohodului Domnului / Utrenia Sâmbetei Mari
	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Procesiune în jurul bisericii
Sâmbătă 11 aprilie	07 ⁰⁰ -10 ⁰⁰	Împărtășirea copiilor
	08 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Pregătirea Sfântului Paști / Curățenie în biserică
	23 ⁰⁰ -01 ⁰⁰	Slujba Învierii Domnului - Veniți de luați lumină!
	01 ⁰⁰ -03 ⁰⁰	Sfânta Liturghie
Duminică 12 aprilie	12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Vecernie Paștilor – „A doua Înviere”
		Împărtășania copiilor se va face în fiecare zi

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI ȘERBAN VODĂ PENTRU ANUL 2015 A FOST STABILITĂ LA 100 LEI